

Jubileumkatern 2016-2024

Jubileumkatern 2016-2024

In dit middenkatern vind je:

- De samengevatte verhalen van de eerste negen edities: 2016 t/m 2024. In deze samenvattingen wordt steeds één verhaal extra uitgelicht. Hiermee wordt aangegeven dat er op veel verschillende manieren wordt teruggekeken op wat zich in en naar aanleiding van de Tweede Wereldoorlog afspeelde.

Een aantal thematische verhalen omdat een aantal onderdelen vaker plaatsvonden:

- De buurtwandelingen die we maakten, met aandacht voor herinneringsplekken, monumenten in de buurt en de struikelstenen.
- De excursies die we maakten, naar het Verzetsmuseum, Het Joods Historisch museum en het Anne Frank Huis.
- Een speciaal thema over het Olympisch Stadion, dat de jongeren fantastisch heeft ontvangen in de coronatijd met rondleidingen en zelfs een partijtje voetbal op het stadiongras.

Er zijn veel verschillende onderwerpen aan de orde geweest: oorlog, vrede, verzet, Voormalig Nederlands-Indië/Indonesië, Suriname, sport en de Invictus

Games, Algemeen Vrouwenkiesrecht, LHBTQ+ en vluchtelingen van over de hele wereld.

De periode van de corona-epidemie, maar ook de plotselinge inval van Rusland in Oekraïne, zorgden voor gevoelens van onveiligheid. Daar hebben we over gesproken. Ook over de oorlog in Israël en Gaza. We herdenken elk jaar de Tweede Wereldoorlog, maar op veel plekken in de wereld is er oorlog. Dat maakt onze vrijheid best bijzonder.

Sinds 2015 vindt er elk jaar een vrijheidsmaaltijd plaats. In, door en met de buurt en alle betrokkenen bij het Vrijheidsverhalenboekje. Zelfs toen corona de kop opstak. Toen vond zowel op het Stadionplein bij De Huiskamer als in het Olympisch Stadion de maaltijd in de buitenlucht plaats. We deden wat

wèl kon! Tijdens de vrijheidsmaaltijd wordt het boekje met verhalen aan alle betrokkenen uitgedeeld.

Bij de jaarlijkse herdenking op 4 mei wordt bij het oorlogsmonument aan de Amstelveense weg bij het Vondelpark een verhaal uit het boekje voorgelezen. Er zijn mooie tradities ontstaan.

Om even bij stil te staan

Dit jaar overleden twee van de mensen met wie gesprekken zijn gevoerd; met meneer Barend Griekspoor werd in 2024 gesproken; met mevrouw Jacqueline van Maarsen in 2023. Hun verhalen zijn een blijvende herinnering.

Tot slot willen wij je erop wijzen dat de volledige boekjes zijn terug te vinden op de website van Stadsdorp Olympia: www.stadsdorp-olympia.nl.

2016

Verhalen over vrijheid van bewoners uit de Olympiabuurt

Thema: Wat betekent Vrijheid

Wie gingen in gesprek?

De meiden van de meidengroep van Combiwel zijn in gesprek gegaan met buurtbewoners, die ervaring hebben met “oorlog en vluchten”. Zo vroegen ze bijvoorbeeld: ‘Wat betekent vrijheid voor u?’ en ‘Wat is uw symbool voor vrijheid?’

Wat geeft het ons

De verhalenbundel opent met dagboekfragmenten van *de opa van Julia en*

Floor Jacobs; opdat we niet vergeten hoe het was in de oorlog.

Dan maken we kennis met *Lied Groeneveld*, die Jappenkampen meemaakte als kind in Indonesië. Dat was beslist geen pretje, maar ze is blij dat ze het heeft overleefd. De flambouw staat voor haar voor vrijheid. Vrijheid is niet vanzelfsprekend, vertelt zij.

Het lijkt wel alsof onze buurtbewoners overal vandaan hebben moeten vluchten. Voor *Anatoly Bestaev* betekent vrijheid dat hij zijn eigen zaak – Bagel Nash – mag runnen. Hij is uit de Sovjet-Unie naar Nederland gekomen; in zijn vaderland kan een eigen

zaak opbouwen niet zonder problemen. ‘Ik moest vluchten’, vertelt hij. ‘Hier mag ik mijn eigen weg gaan’. Zijn symbool voor vrijheid is de cirkel met symbolen van alle religies.

Arouf Amdam is uit Afghanistan

UITGELICHT

Tesgay Kembihatu (vader) en *Ma-areg Asgedon* (zoon) komen uit Ethiopië. Daar was al zo lang oorlog en het blijft er maar onrustig. Tesgay is heel blij hier te zijn. Hij werkt bij Het Concertgebouw en is daar gelukkig. Hij komt graag met familie en vrienden samen om muziek te maken. Ma-areg houdt van voetballen; soms heeft hij ruzie op school. Hij krijgt de tip om zich maar niets aan te trekken van vervelende opmerkingen. Zijn symbool voor vrijheid is: een hartje, dat staat voor vrede, rust en liefde.

weggevlucht. Daar was oorlog. ‘Ieder mens verdient eigen vrijheid’, zegt hij. Hij mag zijn kennis en ervaring nu hier inzetten en dat doet hij graag. Zijn symbool voor vrijheid zijn spierwitte duiven, die zijn er ook veel in Afghanistan.

En dan *Aida Olujic* die wel vier jaar lang oorlog meemaakte in Bosnië-Herzegovina. Eindelijk kon ze wegvluchten. Hoe ze zich in Nederland voelt: ‘Ik kan gewoon niet beschrijven hoe vrij ik me hier voel’. Hier leerde zij dat je samen kan leven rekeninghoudend met verschillende meningen. ‘Dat kán hier!’ Haar symbool voor vrijheid is: de zon!!

Ze was onderwijzeres in Egypte, vertelt *Ghada Alhasawy*. Zij kwam mee met haar man naar Nederland. Mensen in Arabische landen en de mensen hier

verschillen erg. In Egypte mogen heel veel dingen niet. Pas hier in Nederland voelt ze hoe het is om ècht vrij te zijn. Haar symbool voor vrijheid? Vogels.

Ook *Senad Alic*, afkomstig uit Joegoslavië, is superblij om in Nederland te wonen. Voor zijn kinderen is dit hun thuisland. Weggevlucht voor de oorlog heeft hij hier een carrière als kunstschilder mogen opbouwen. Vrijheid is mogen ‘zeggen wat je denkt, staan waar je wilt staan, lopen waar je wilt lopen, drinken wat je wilt drinken, zingen wat je wilt zingen, schilderen wat je wilt schilderen’. Dus vooral: niet bang (hoeven) zijn. En eigen keuzes mogen maken. Zijn symbool: het creatieve proces van het schilderen.

2017

Verhalen over vrijheid van bewoners uit de Olympiabuurt

Wie zijn in gesprek?

Kinderen uit groep 8 van de Elout-school en tieners meidenwerk van Combiwel interviewen ondernemers, winkeliers en bekende mensen uit de buurt met verschillende achtergronden. Het gaat over wat vrijheid betekent, elkaar in de buurt kennen en leren kennen, wanneer je je veilig voelt.

Wat geeft het ons?

Vrijheid

Tijdens de gesprekken komen verschillende ervaringen met en meningen

over vrijheid naar voren: 'Het is goed om vrijheid te hebben, maar je moet wel weten hoe je ermee omgaat.' 'Vrijheid om eigen keuzes te maken.' 'Zijn wie je bent zonder anderen te storen, met respect voor elkaar.' 'Een open geest, creativiteit, buiten jezelf denken.' 'Eigen mening geven en staan voor vrijheid van meningsuiting.' 'Als er geen vrijheid is, blokkeert alles.'

Kinderen geven aan dat ze zich niet altijd vrij voelen om alles aan hun ouders te vertellen, omdat ze weten dat ze dat niet leuk vinden. Voor mensen met een handicap is vrijheid mee kunnen doen met het normale leven. Voorwaarden daarvoor: niet overal trapjes en drem-pels. Niet nagekeken worden in een rolstoel. Een beetje hulp van andere mensen. Geïnterviewde Niek Scholten

antwoordt op de vraag Wat vindt u van de vrijheid in Nederland?: 'We leven in een heel vrij land. Je mag zeggen wat je wilt, je mag geloven wat je wilt. Je mag zijn hoe je bent. Homo's kunnen trouwen en hebben alle vrijheid. Tenmin-

UITGELICHT

Houria Idrissi komt oorspronkelijk uit Marokko. Ze is vrijwilliger bij diverse buurtactiviteiten, een soort spin in het web. Bij de vrijheidsmaaltijd vertelde zij het verhaal van Sheharazade, die als vrouw werd onderdrukt. Met de kindergroep van het Olympisch kwartier en met Combiwel speelden ze daarna een verhaal dat zich afspeelde op de markt van Marrakesh: een scène met fluitmuziek en de slang die omhoogkomt uit de mand, die ging bewegen op de maat van de muziek. Haar boodschap is: 'Iedereen hoort erbij. We delen elkaars verhalen en muziek en cultuur. Maar,' zo zegt ze, 'voor vrijheid is ook moed nodig. Je moet durven te praten met mensen die je niet kent.'

ste officieel is dat goed geregeld. Maar op dit ogenblik merk je dat het soms botst en mensen elkaar de vrijheid niet gunnen doordat er zoveel verschillende mensen zijn. Mensen luisteren niet meer naar elkaar en maken ruzie.' Daar maakt hij zich zorgen over. Vrijheid is heel belangrijk.

van Zweden van de Buurtbuik. 'De achtergrond van mensen doet er dan niet toe. Als je samen eet, maak je ook een praatje met elkaar. Dan leer je elkaar een beetje kennen.' Hierdoor raken buurtgenoten meer met elkaar verbonden.

Veiligheid

In het werkplaatsgedeelte van de fietsenzaak van Ahmet Cosar mogen klanten niet zomaar binnenlopen, omdat het niet veilig is. Er hangen bordjes: Vuur mag niet. Als hij met een lawaaiige machine werkt, beschermt hij zijn oren. Kinderen vertellen dat ze zich bijvoorbeeld veilig voelen bij hun ouders en op school. Bang zijn ze als het donker is of als er een hond blaft.

Verbinding

Hoe je elkaar kan leren kennen via buurtactiviteiten van Stadsdorp Olympia: samen koken, naar de bioscoop gaan, wandelen, de buurtborrel die regelmatig plaatsvindt.

Je kan anderen tegenkomen in de broodjeszaak van Dennis Koeman en een praatje maken. Geïnteresseerd raken in elkaars cultuur in de zaak van Braziliaan Jose Mollura. Een patatje halen in de snackbar van Mohammed Rahou. 'Voedsel verbindt', zegt Julie

2018

Verhalen over oorlog en verzet uit de Stadionbuurt

Thema: Oorlog en verzet

Wie zijn in gesprek?

Leerlingen van groep 8 en groep 7/8 van de Eloutschool en kinderen van het jongerenwerk van Combiwel en de meiden van “Meiden maken Mode” zijn in gesprek gegaan met buurtbewoners, hebben buurtwandelingen gemaakt en zijn op zoek gegaan naar sporen van de geschiedenis in de buurt.

Wat geeft het ons?

In deze editie staat het resultaat van de speurtochten door de buurt. Sporen van plekken waar verhalen over de Tweede Wereldoorlog te vinden zijn en sporen in gesprekken met buurtbewoners.

Sporen van oorlog en sporen van verzet.

Sporen van oorlog en verzet

Zo lezen we het verhaal van *An Huitzing* over struikelstenen. En hoe zij samen met haar dochter de namen van de Joodse mensen die zijn weggevoerd heeft uitgezocht en er een dik fotoboek van maakte. Sommige mensen maakten de oorlog zelf mee, zoals *Annie Licht* die vertelt over het leven in de oorlog; dat haar school dicht was en haar vader heel ziek. Over de hongerwinter die wel het allerergste was. Of de vader van *Jan Schaaken* of die van *Rob Zillesen* en ook de vader van *Emy Roël*, die allemaal in het verzet zaten. Hoe hun vaders werden verraden en weggevoerd en doodgeschoten. Over hoe hun leven er daarna uitzag.

Het verhaal van *Meneer Zipp* die net in militaire dienst moest toen de oorlog begon. Hoe hij toch nog kon studeren, maar wel moest onderduiken. Dat hij bijna opgepakt werd toen hij stiekem houtjes hakte.

Veel mensen moesten onderduiken, zoals *Hannah Dresden*. Haar ouders hebben de oorlog gelukkig overleefd. Net als haar zusje. Haar les uit de oorlog is: verdriet en gemis moet je niet ontkennen, maar omzetten in kracht.

UITGELICHT

Céline Hasselaar was 10 jaar toen de oorlog uitbrak. Ze is in de binnenlanden van Suriname geboren. In Suriname voelde men ook de oorlog. Er kwam niets meer vanuit Nederland. Op hun erf woonden Surinaamse soldaten. Zij brachten Duitse soldaten naar Kamp Joden-Savanne. De Joden-Savanne was lang geleden een dorp waar Joden woonden op hun plantages met hun tot slaaf-gemaakten. De plantages gingen failliet, het dorp liep leeg. In de Tweede Wereldoorlog werd er een barakkenkamp gemaakt. Daar werden lastige mensen uit Nederlands-Indië gevangengezet. ‘We waren vooral bang dat de Duitsers ook Suriname wilden inpikken,’ vertelt Céline. Maar dat is niet gebeurd gelukkig.

Er zijn ook verhalen van mensen die niet zelf de oorlog meemaakten, maar familieleden wel. Zoals van *Channah Nihom*; haar Joodse ouders waren uit Polen gevlucht, eerst naar Oostenrijk, toen naar Nederland. Zij was docent en maakte een boek over het Montessori Lyceum tijdens WOII. En van *Roel Schoonveld*, die jarenlang rector van deze school was. Roel vertelt over de man die tijdens de oorlog rector was; dat hij weigerde mee te werken om Joodse leerlingen te verwijderen. En dat hij toen werd ontslagen en gevangengezet. De school werd dichtgetimmerd.

Tot slot vertelt *Tineke Koning* het lastige verhaal dat zij opschreef in het boekje *De verloofde van mijn moeder*; hij ging met de Duitsers mee om tegen de Russen te vechten en kwam nooit meer terug.

Sebastiaan Capel vertelt over zijn werk als voorzitter van de bestuurscommissie Zuid. Zo onthulde hij het oorlogs-(namen)-monument in de Gerard Terborghstraat. Met dit monument wordt duidelijk dat behalve Joodse mensen, ook verzetsmensen werden opgepakt. Dat zie je op dit monument.

2019 Vrijheidsverhalen Buurt- project Herdenken en Herinneren Stadionbuurt

**Thema's: Vrijheid, verzet, vluchten,
algemeen kiesrecht, onafhankelijk-
heid, koloniaal verleden**

Wie zijn in gesprek?

Kinderen van de Eloutschool groep 7 en 8 van wie veel vluchtelingen. Kinderen van kinder- en tienerwerk Combiwel gaan in gesprek en krijgen les over de rol van Nederland in Indonesië, wandelen langs herdenkingsplekken uit de Tweede Wereldoorlog. Ze interviewen mensen die de oorlog hebben meege-

maakt en klasgenoten die gevlucht zijn. Daarnaast hebben ze gesprekken en les over honderd jaar algemeen kiesrecht en spreken ze burgemeester Femke Halsema.

Wat geeft het ons?

Verzet en vluchten

In de hal van de Willem de Zwijgerkerk hangt een plaquette met 24 namen. Wie zaten er achter de namen van de plaquette? Van S.J.P. Bakker die verzetskranten drukte voor *Trouw* en *Vrij Nederland* en dominee Sietsma was dat wel bekend. Velen zaten in het verzet en werden vermoord. Naar de geschiedenis van een aantal namen wordt nog gezocht door Jan Gaasterland. Stapje voor stapje krijgen mensen een gezicht.

De vader van *mevrouw Hubscher* hield in de Tweede Wereldoorlog een dagboek bij: "Oorlogsverhalen van een niet-militaire technicus". Zij was klein toen haar vader aan het begin van de oorlog stierf. *Ismir* vluchtte vanwege de burgeroorlog vanuit Joegoslavië naar Nederland. Over zijn trauma's heeft hij met zijn vriend een voorstelling gemaakt die de kinderen gezien hebben. *Mohamad* van 11 jaar vertelt over de opstand en oorlog in Syrië waar hij 8 jaar woonde, over zijn vlucht naar Amsterdam. Hier vielen hem de hele huizen op; in Syrië kende hij alleen kapotte. *Majd* vertelt ook over

UITGELICHT:

Janny Vlaanderen vertelt over haar helse avonturen in Indonesië. Toen de Japanners Indonesië bezetten, was ze zeven jaar. Ze heeft in drie verschillende kampen gezeten. Haar vader werd in een interneringskamp gezet. Ze heeft hem nooit meer gezien. Haar moeder bleef met de kinderen achter in Bandung. Het huis werd ommuurd. Later is de familie eerst met heel veel mensen in een vieze, stinkende, geblindeerde trein gezet zonder eten, drinken en vervolgens in vrachtwagens vervoerd naar kamp Banjoe- Biroe. Daar heeft ze drie jaar gezeten; ze sliep op een plank. Ze zorgde voor haar kleine neefjes. Er was heel weinig eten. Haar moeder was heel vindingrijk: ze verpulverde eierschalen; zo kregen ze kalk binnen; ze vingen kikkers. 'Er was geen speelgoed, geen papier. Alles werd afgepakt. De Japanners straffen streng en het was heel heet. Na de capitulatie van Japan wilden de Indonesiërs van de Hollanders af. Toen moesten de Japanners ons ineens beschermen in hetzelfde kamp. Een onbegrijpelijke wereld.'

Syrië. Hij deed mee aan de protesten. Maar veel demonstranten werden doodgeschoten. Hij is gevlucht.

Indonesië en de Tweede Wereldoorlog
Edu Dumasy vertelt in de klas over de geschiedenis van zijn familie in Indonesië. En hoe zijn vader dwangarbeid moest verrichten bij de aanleg van de Birma-spoorlijn voor de Jappen. Hij is er heel ziek en invalide van geworden.

Tijdens de buurtwandeling wordt op het Olympiaplein stilgestaan bij het Monument Indië – Nederland. Dit was vroeger het Van Heutszmonument genoemd naar een generaal die veel Indonesiërs heeft vermoord. Nu staat het voor de

koloniale geschiedenis en de relatie tussen Indonesië en Nederland nu.

Tijdens de gastles op de Eloutschool naar aanleiding van 100 jaar algemeen kiesrecht (1919 -2019) en vrouwenkiesrecht gaat het ook over de geschiedenis van de vrouwenbeweging en positie van vrouwen in verschillende landen. Helden zijn voor de leerlingen: 'Mijn moeder, ze heeft voor ons geknokt.' 'Mijn oma, ze was er altijd voor mij.'

In een kort gesprek met meiden vertelt *Femke Halsema*, de eerste vrouwelijke burgemeester van Amsterdam, dat vrouwen de helft van de bevolking zijn. Het is belangrijk dat zij voor hun mening opkomen, voor hun rechten staan en plannen maken

2020

Buurtproject Herdenken en Herinneren Stadionbuurt

Begin van de Coronatijd. Tevens 75 jaar vrijheid

Thema: Vrijheid, veiligheid en 'Amsterdam als familie'

Wie zijn in gesprek?

Jongeren- en meiden/modegroep Combiwel en leerlingen van de Elout-school zijn in gesprek met overlevenden en nabestaanden van de Tweede Wereldoorlog. Overal op de wereld begint het covid-virus zich te verspreiden. Ook hier. Vlak voordat het virus echt om zich heen grijpt zijn de jongeren op pad gegaan, hebben zowel buiten als in gesprekken sporen van de oorlog teruggevonden.

Wat geeft het ons?

Onze buurtwandeling brengt ons in gesprek met *Mevr. Bacskó* in de Lohmanstraat met een struikelsteen voor de deur, langs de gevangenis aan de Havenstraat en langs het oorlogsmonument Amstelveenseweg bij het Vondelpark.

De naam van haar vader staat op dat monument, vertelt *Toos Lusing-Masseling*; haar vader werd doodgeschoten twee dagen na de bevrijding, uit wraak. Bij *Corrie Augustijn*, werd er thuis nooit over oorlog gesproken. Pas veel later hoorde zij dat haar vader veel mensen verstopte in de fabriek waar hij werkte.

Maar *Burchard Pennink* herinnert zich de bommen nog die vielen. En de dichtgeplakte ramen. En hij herinnert zich de voedseldroppingen: witbrood uit Zweden. Een heel ander soort bevrijding voelt *Muhammed Mushtaq Khan*; uit Pakistan weggevlucht omdat zijn vader vanwege zijn protest in de gevangenis was gezet. De hele familie moet

UITGELICHT:

Elly Vleeschouwer heeft een boekje gemaakt over haar kampervaringen: ze was 18 toen ze in 1943 werd weggevoerd via de Hollandsche Schouwburg naar kamp Vught. Haar man Wim was meegekomen. Hier werden ze ingedeeld bij het Philips Kommando, omdat ze radiolampen konden maken. Dat heeft haar leven gered. Met een hele groep "Philips-vrouwen" is ze naar wel 7 kampen vervoerd in Polen, Tsjechië en Duitsland. Na de oorlog is ze terug naar Nederland gekomen via Denemarken en Zweden, waar ze een half jaar in een sanatorium lag. Overal was het hetzelfde: weinig eten, vies water en hard werken in de oorlogsindustrie. Terug in Nederland kon ze gelukkig bij haar tante wonen.

daarvoor boeten. 'Ik ben heel blij in Amsterdam.'

Chantal Suissa Runne vertelt dat niet alle Duitsers nazi waren. Zoals haar Duitse opa, die zelf verraden is. Haar ouders hebben kampen overleefd. Toch leerde ze van hen om niet te haten. Dat met elkaar praten helpt laat ze zien in haar project *Moos en Mo*, over vriendschap en leiderschap in Mokum. Kom voor je vrienden op als ze gepest worden. Kijk niet weg!

Veiligheid

Joke de Jonge praat met de kinderen over veiligheid en wanneer zij zich veilig voelen. In de buurt wordt hier op verschillende manieren aan bijgedragen: *Buurtslager Ton van Schaik* zorgt voor een goede band met zijn klanten; dat draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Hij respecteert iedereen en helpt waar

hulp nodig is, zegt gedag, is vriendelijk. Elkaar kennen schept een veilig gevoel.

Ook voor *wijkagent Ronald Vellinga* is veiligheid belangrijk: ieder kan doen wat hij wil, maar wel binnen wettelijke regels. Respectvol zijn naar elkaar, ja, ook naar de zwervers in het park. Met elkáár zijn we verantwoordelijk voor veiligheid. *Khadija* is een actieve moeder op de Eloutschool. Zij is Marokkaanse van geboorte. Ze wil een bijdrage leveren aan de toekomst van de jeugd. Ze heeft geleerd goed naar hen te luisteren.

Younes Bchiri werkt in moskee De Vrede met jongeren. We begroeten elkaar altijd met 'Vrede is met u,' vertelt Younes. Het vrijdagavondgebed is altijd een goede aanleiding om met elkaar in gesprek te komen. Dat vergroot de onderlinge verbondenheid.

2021

Vrijheidsverhalen Herdenken en Herinneren in de Stadionbuurt

Thema: sport en vrijheid, ooggetuigen vertellen

Wie zijn in gesprek?

Kinderen van groep 8 van de Olympiaschool en kinderen die meedoen aan activiteiten van Combiwel praten met ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog en (ex-)militairen die meedoen aan de Invictus Games.

Ondanks de beperkingen vanwege corona doen we wat we kunnen: interviews via de mobiel en gesprekken in een ruimte op grote afstand van elkaar in een kleine groep.

Wat heeft het ons gegeven?

Ooggetuigen

Janny Möller, die vijf jaar was, toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, vertelt dat haar grootouders bij hen in huis kwamen, toen de Duitsers wraak wilden nemen vanwege een verzetsdaad in de buurt. Ze bonsden op de deur en zeiden: 'Over vijf minuten gaat jullie huis in de fik.'

Alle ooggetuigen vertellen dat de

niet-Joodse kinderen wel buiten speelden, maar altijd bang waren. Allen hadden vaak honger, moesten naar de gaarkeuken, langs tuinderijen en boerderijen om iets te eten te vinden. Een periode konden ze nog naar school tot de kolen voor de kachel op waren. De klassen werden kleiner, omdat de Joodse kinderen weggehaald werden.

Sport en oorlog, sport en vrijheid

Op 4 mei worden elk jaar de sporters herdacht in het Olympisch Stadion Amsterdam. Elk jaar staat er een andere sport centraal. Dit jaar de Invictus Games, vertelt *Carla de Groot*, directeur van het Olympisch Stadion. Er worden vijf kransen gelegd, net zoveel als de

UITGELICHT:

De moeder van *Myriam Mater* – ze was negen jaar toen de oorlog begon – was Joods, haar vader zat in het verzet en heeft wel honderd Joden gered.

Myriam en haar zus waren half Joods en deden de boodschappen. Toen haar moeder geen ster meer droeg, hadden ze onderduikers. Haar vader is verraden en is toen ondergedoken. Om hem te beschermen is Myriam ook ondergedoken.

olympische ringen. In de Tweede Wereldoorlog hebben onderduikers zich verstopt achter de Olympische ringen; zij hebben de oorlog overleefd. Er waren ook voetbalwedstrijden in het stadion, vertelt historicus Jurryt van de Vooren. Daarna kwamen veel mensen kijken, zelfs onderduikers terwijl het heel gevaarlijk was.

De Invictus Games zijn internationale spelen waaraan ex-militairen en militairen deelnemen die gewond zijn geraakt en/of trauma's hebben opgelopen tijdens uitzendingen naar oorlogsgebieden. Vanwege corona worden ze niet dit jaar, maar in 2022 in Den Haag gehouden. *Rick* is in Afghanistan gewond geraakt door een autobom. Hij is blind aan een oog en bleek een hersenbeschadiging opgelopen te hebben. *Bart* is vijf keer uitgezonden: Eritrea, Irak, Noord-Afghanistan en Uruzgan. Hij kreeg last van zijn oren en een post-traumatische stressstoornis. Na jaren kwam hij erachter dat hij ook een ge-

broken nek had. *Alina* is in Kosovo geweest als ondersteuner bij het communicatiecentrum van een Turkse eenheid. Er waren te weinig mensen waardoor ze patrouille liep en vluchtelingen moest begeleiden. Ze was de enige vrouw en kreeg veel tegenwerking. Ze voelde zich daarna altijd opgejaagd, sliep slecht, was altijd alert. Ze heeft veel therapieën gedaan. Die hielpen niet. In 2018 is ze bij de Invictus Games gegaan en dat was thuiskomen. Dat hielp bij traumaverwerking. Alles kreeg een plekje, maar het blijft sluimeren. Ze doet aan rolstoelbasketbal en zwemt. *Bart* hoorde ervan in Amerika. Hij doet aan zitvolleybal en wielrennen. Een collega nam Rick mee naar revalidatiezwemmen. Hij zwemt en doet aan indoorroeien. De sporters vertellen de kinderen dat sporten helpt je hoofd leeg te maken en gemakkelijker door het leven te gaan en raden aan een ommeetje vanuit de klas te maken, daar een spel van te maken en er punten voor te geven.

2022

Vrijheidsverhalen Herdenken en Herinneren in de Stadionbuurt

Thema: De waarde van vrijheid

Wie zijn in gesprek

Leerlingen van groep 8 van de Elout-school en jongeren uit de Jongeren-groep Combiwel krijgen een gastles, vinden struikelstenen in de buurt en spreken met buurtbewoners, waaronder veel voormalig vluchtelingen. Zij weten wat de waarde van vrijheid is.

De coronatijd is voorbij, maar intussen is Rusland Oekraïne binnengevallen. Dat zorgt voor gevoelens van onveiligheid. Dat werd een extra thema in de gesprekken.

Wat geeft het ons?

Op school geeft *An Huitzing* een gastles over Stolpersteine of struikelstenen; kleine monumentjes ter nagedachtenis aan de mensen die hier woonden en hier vandaan zijn weggevoerd. 'Niet struikelen met je voeten, maar met je hart, leren van wat er gebeurd is, en niet vergeten': Roma en Sinti (vaak zigeuners), communisten, kunstenaars, homo's en ongelooflijk veel Joden.

Ook *Marion Algra* deed veel onderzoek naar Joden die in de buurt woonden. Zij ontdekte dat er veel vluchtelingen uit Duitsland en Polen woonden. Ook Marion brengt middels de struikelstenen mensen en hun verhalen weer tot leven, vaak op verzoek van kleinkinderen of achterkleinkinderen.

We vinden verschillende struikelstenen terug tijdens de buurtwandeling langs o.a. de Argonautenstraat, Patroclusstraat, Parnassusweg, Olympiaplein. De Duitse kunstenaar Demnig heeft deze struikelsteen-monumentjes bedacht.

Herinneringen aan de oorlog

Hetty van Rood-Speijer spreekt over hoe hun gezin moest onderduiken, allemaal op verschillende adressen. Haar ouders heeft ze nooit weer teruggezien. Vrij-

UITGELICHT

Franklin Steinberg woont in Brazilië. Kinderen hebben met hem een zoomgesprek. Zijn familie wordt herdacht met struikelstenen op het Stadionplein nr. 8 (nu Laan der Hesperiden 8). Zijn grootouders en zijn moeder woonden daar. Hun buurman heeft hen verraden. Ze werden opgepakt en naar kamp Vught gebracht. Hun waardevolle spullen hadden ze verstopt. Zij moesten werken voor Philips/Telefunken. Dit was hun redding. Want zij konden radiolampen maken. Aan het eind van de oorlog moesten zijn oma en zijn moeder lopend naar de grens met Denemarken (de dodenmars); daar zijn ze naar Zweden vervoerd en verpleegd in een ziekenhuis. Eind 1945 kwamen ze terug. Al hun spullen waren gestolen*.

heid betekent voor haar dat je niet bang hoeft te zijn, dat je je mening mag zeggen, dat je er mag zijn.

Ruud Blankendaal bakt elk jaar in mei Zweeds wittebrood. Ter herinnering aan de hongervinter van 1944-45. Zijn vader zat in het verzet, is opgepakt en overleden bij de dodenmars in Bergen-Belsen.

Met de jongeren wordt het Verzetsmuseum bezocht; hier maken ze kennis met de verhalen van vier kinderen in de oorlog, allemaal anders. Superinteressant. Het museumbezoek laat heel veel vragen na.

Op de Eloutschool is Joke de Jonge te gast; zij deelt haar boek *Kat Kaat is weg* met de kinderen. Dat gaat over allemaal nieuwkomers, gevlucht uit hun land waar oorlog is. En we maken kennis

met het brievenboek van Annie Sulzbach *Terug maar niet thuis*, waarin zij vertelt over haar jeugd in Duitsland.

Ook in (voormalig) Nederlands-Indië was er oorlog. Daarover vertelt *Anne Ruth Wertheim***. Zij vertelt heel openhartig dat zij een verwend blank meisje was, dat het heel normaal vond dat Nederlanders de baas waren. Dat veranderde toen ze in Jappenkampen werden opgesloten. Haar moeder vroeg haar veel te tekenen. Die tekeningen zijn bewaard gebleven. Ze is haar hele leven bezig met te begrijpen wat er allemaal gebeurd is.

* zie het boekje 21 *Stolpersteine op het Stadionplein 4 mei 2022* en de foto met familie-struikelstenen.

** Anne Ruth Wertheim *De gans eet het brood van de eenden op (Mijn kindertijd in een jappenkamp op Java)*.

2023 Vrijheidsverhalen Herdenken en Herinneren

Thema: vluchten, vrede en niet vergeten: Anne Frank

Wie zijn in gesprek?

Kinderen van de Kinderclub Olympisch Kwartier, kinderen en meidengroep van Combiwel spreken met een buurtbewoner en een vriendin van Anne, schrijven brieven aan Anne Frank en brengen een bezoek aan het Anne Frank Huis.

Wat geeft het ons?

Brieven aan Anne

In de Tweede Wereldoorlog krijgt Anne, een Joods meisje, voor haar dertiende verjaardag een dagboek. 'Mijn dagboek wordt mijn beste vriendin. Want die heb ik dus niet, een echte beste vriendin. Ik noem die vriendin Kitty. Ik ga veel brieven aan Kitty schrijven. O, ik kan bijna niet wachten om te beginnen. Ik wil zo graag schrijven.'

(Uit: *Mijn naam is Anne -Dagboekbrieven van Anne Frank. In makkelijke taal.* Bewerkt door Marian Hoefnagel.) Van 1942 tot 1944 schrijft ze er veel in als ze met haar familie ondergedoken zit in het Achterhuis. De brieven gaan over

familie, filmsterren, liefdes, angst, het Achterhuis. In 1944 wordt de familie verraden en via Westerbork naar Auschwitz gedeporteerd. Anne overlijdt in 1945 in Bergen-Belsen vlak voor de bevrijding aan tyfus.

De meiden van Combiwel gaan brieven aan Anne Frank schrijven, nadat ze eerste over Anne gelezen hebben en over haar praten. Hoe was dat voor haar om nooit buiten te kunnen komen? Waar zou ze over gedroomd hebben? De meiden kunnen zich haast niet voorstellen hoe dat was om zo opgesloten te zitten. Een schrijft een dagboek, de anderen schrijven wel eens iets, vooral voor school. Wat gaan ze aan Anne Frank schrijven?

UITGELICHT

Jacqueline van Maarsen, vriendin en klasgenoot van Anne Frank, schreef verschillende boeken over Anne. Naar aanleiding van de vraag of ze een goede band had met Anne, vertelt Jacqueline dat ze vlak bij elkaar woonden en goede vriendinnen waren. Ze waren 12 en 13 jaar. Anne verzoon van alles. Ze waren veel samen en hadden eerst niet in de gaten wat er aan het gebeuren was. Er veranderde van alles: ze moesten een Jodenster dragen en van de openbare school naar een joods Lyceum. Anne moest vluchten en onderduiken. Jacqueline had geluk met een katholieke, Franse moeder. De J werd uiteindelijk via een connectie van haar moeder uit haar ID-kaart verwijderd; hierdoor overleefde ze de oorlog. Met Otto Frank is ze later in het Achterhuis geweest. 'Het was zo triest.'

Bezoek Anne Frank Huis

'Oh, ik zou wel heel graag een keer naar het Anne Frank Huis willen', verzuchtte een jongen ooit en dat doet een groep kinderen met begeleiding. Anne is in Duitsland geboren en in 1933 met haar familie vanwege Hitler naar Nederland gevlucht. Haar vader begon een eigen bedrijf aan de Prinsengracht; achter zijn kantoor heeft de familie met nog vier anderen ondergedoken gezeten in het Achterhuis. Opgesloten in kleine ruimtes met acht mensen, de hele dag binnen in het donker, heel stil zijn, want er werken mensen in het kantoor en een strakke dagindeling. Niemand kan zich dat voorstellen. Begin augustus 1944 worden ze door SS'ers opgepakt en afgevoerd. Vriendin Miep vindt het dagboek in het lege Achterhuis en geeft het later aan Otto Frank, de enige overlevende.

Ook in het kamp?

Interview met *de heer Schuster*.

Gevraagd wordt of hij Anne Frank in Bergen-Belsen is tegengekomen, want die zat daar toch ook? Hij heeft haar vast gezien, maar weet dat niet. Hij was pas vijf jaar en rende het kamp rond. Je kreeg er nauwelijks te eten. Mensen verhongerden en werden ziek. Het was een uithongeringskamp.

2024 Vrijheidsverhalen Herdenken en herinneren in de Stadionbuurt

**Thema: Vrijheid vertelt – opmaat
naar 80 jaar vrijheid**

Wie zijn in gesprek

Jongeren uit het jongerenwerk van Combiwel gaan naar het Verzetsmuseum, leren hoe zij vragen kunnen stellen over de oorlog en gaan in gesprek met ooggetuigen en nabestaanden van de Tweede Wereldoorlog. Ook spreken zij met hun juf over ‘wat je voelt bij vrede’.

Wat heeft het ons gegeven?

Een grote groep kinderen is in het Verzetsmuseum gaan onderzoeken of je oorlog kunt ‘navoelen’. Zij ontdekten wat het betekent om je te moeten verstoppen, terwijl een groep soldaten op de deur bonkt. Maar ook om te bedenken wat je lekkerder vindt als je honger hebt: brandnetels of een bloembol? Of hoe spannend het is om een piloot stiekem eten te brengen. Of om uitgescholden te worden voor “vuile NSB-er”. Heel veel om samen over te praten en te delen.

Is het eigenlijk makkelijk om over de oorlog te praten als je die hebt meegemaakt? Samen leren de jongeren hoe je nou eigenlijk over vrijheid kunt praten en hoe je te weten komt wat de ouderen allemaal meemaakten. Samen met iemand die daar goed in is. Door eerst

UITGELICHT

Je staat te kijken wat de 9-jarige *Lia La Grand* allemaal meemaakte; haar vader vluchtte plotseling weg uit Zagreb naar Ljubljana; Lia en haar moeder gingen er met de trein en lopend achteraan. Toen moesten ze weer vluchten, nu naar Italië. Daar leerde ze Italiaans praten. Het was er best fijn. Maar ook daar kwamen de Duitsers; wéér vluchten dus. Steeds weer naar een andere plek in Italië. Na de oorlog zijn ze teruggegaan naar Zagreb. Op uitnodiging is ze naar Nederland gekomen; daar leerde ze Nederlands en ze trouwde er. En is hier altijd blijven wonen. Vrijheid betekent voor haar ‘dat je kan doen wat je wilt, als je je maar netjes gedraagt.’

zelf over vrijheid en oorlog na te denken, er met elkaar over te praten en pas daarna vragen te bedenken.

En dan in gesprek gaan. Zo vertelt de (toen) 9-jarige *Barend Griekspoor* hoe het voor hem was om midden in de nacht wakker te schrikken van de bommen die vielen. Dat zijn vader werd opgeroepen om bij de brandweer te komen helpen en hoe zijn school werd ingepikt door de Duitsers. Tijdens de hongerwinter stal zijn vader olie van de Duitsers en die ruilde hij voor eten voor zijn gezin. Hij ging ook wel stiekem 's nachts vissen.

Van *Yvonne Persijn* horen we dat zij zelf de oorlog niet meemaakte, maar na de oorlog werd ze met alle gevolgen ervan geconfronteerd. Nederland was zo druk bezig met alles weer op te bouwen, dat heel veel jongeren vergeten werden.

Maar niet door haar: zij zette juist haar huis voor hen open. En zij leert ons: oorlog is nooit de oplossing. Praat met elkaar!

Maar er is nu ook zo heel veel oorlog, toch?

Veel en veel te veel oorlog; we horen er elke dag over in het nieuws. Heel veel mensen willen dat die oorlogen stoppen. En daarom demonstreren zij tegen al dat geweld. Ook daarover vind je in dit boekje een verhaal. Demonstreren, luid schreeuwend of juist in stilte?

Herdenken op 4 mei

Er staat een stenen beeld van een Griekse god voor het Olympisch Stadion. Dat staat er niet voor niets. Het monument helpt ons herinneren aan sportslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Thema: Wandelen door de buurt langs monumenten en struikelstenen

1. Buurtwandelingen (2018, 2019, 2020, 2021, 2023):

Bijna elk jaar vond er een buurtwandeling plaats langs gedenktekens, monumenten, belangrijke plekken en struikelstenen. Buurtbewoners vertellen de kinderen daarbij de verhalen.

2. Monumenten / Plaquettes / Belangrijke plekken (2018, 2019, 2020, 2021, 2023):

De plaquette in de hal van de Willem de Zwijgerkerk herinnert ons aan mensen uit de buurt die omkwamen. Zoals de drukker van Dagblad *Trouw*, in de oorlog een illegale krant. Bezorgers van de krant werden door de Duitsers opgepakt. Het krantenteam besloot toch met de krant door te gaan. De volgende dag stond in de krant dat de bezorgers waren doodgeschoten.

Bij het Monument Indië-Nederland (Van Heutszmonument) neemt *Edu Dumasy* ons mee naar de Tweede Wereldoorlog die woedde in voormalig Nederlands Indië, nu Indonesië., maar wel heel anders dan hier in Europa. Edu geeft hierover ook een gastles.

Bij de ingang van het Vondelpark staat het Oorlogsmonument Amstelveenseweg. Dit ter herinnering aan vijf mannen die vlak na de bevrijding op 7 mei 1945 werden doodgeschoten.

In de voormalige gevangenis aan de Havenstraat zaten veel verzetsmensen in de oorlog, o.a. Hannie Schaft.

Rondom het Olympisch Stadion zijn ook veel herdenkingsplekken. Daarover lees je in het Thema Olympisch Stadion.

Op het Olympiaplein is het Schaduwmonument bedekt met katjes uit de bomen. Met bezems vegen kinderen de schaduwen weer zichtbaar. Het is een gedenkteken voor de razzia op 20 juni 1943. Joden moesten zich hier verzamelen en werden met tram en trein naar Westerbork gedeporteerd.

3. Struikelstenen (2020, 2022, 2023):

Er zijn heel veel Joodse mensen weggevoerd uit onze buurt. In Duitsland was er een kunstenaar, Gunter Demnig, die bedacht om op de plekken waar deze woonden een klein koperen herdenkingsplaatje in de stoep te plaatsen. Hij heeft in meer dan 47 Europese landen deze met de handgemaakte stenen geplaatst: Stolpersteine of Struikelstenen. Die worden aangevraagd door familie, huidige bewoners en/of buurorganisaties. Ook in Amsterdam worden deze

stenen gemaakt en vervolgens geplaatst door Amsterdamse stratenmakers.

In 2020 loopt een groep op zoek naar struikelstenen in de Lohmanstraat. De kinderen lopen over de eerste struikelsteen zonder te struikelen. *‘Struikelen doe je niet met je voeten maar met je hart’* Op een steentje staat: *‘Franciska Szper -Korngold. Vermoord in Theresienstadt op 2 maart 1944. 89 jaar oud.’*

Ook An Huizing wandelt met een groep kinderen en buurtbewoners door straten met struikelstenen. Voor zijn huis vertelt een mijnheer dat hij uitgezocht heeft wie er tijdens de oorlog in zijn huis woonden. Hij heeft de struikelstenen aangevraagd. In zijn straat woonden veel Joden. Achter elke struikelsteen zit een verhaal. An Huizing verzamelt die verhalen en vertelt ze.

En Marion Algra deed eveneens veel onderzoek naar Joden die in de buurt woonden. Zij ontdekte dat er veel vluchtelingen uit Duitsland en Polen woonden.

Struikelstenen en het Stadionplein

Op het Stadionplein werden op 4 mei 2022 op zeven adressen in totaal 21 struikelstenen geplaatst. Die zijn na bijna een jaar in 2023 wel aan een poetsbeurt toe. *‘Op een stormachtige dag trekt een groep kinderen met begeleiding, gewapend met koperpoets en tandenborstels eropuit. Ze laten zich door het weer niet weerhouden. De struikelstenen worden gelezen en besproken en vervolgens weer glanzend leesbaar gepoetst. Hier woonde: naam, geb. datum, ondergedoken, verraden, vermoord, datum, kamp.’*

Goed voorbeeld doet goed volgen: er zijn nu in 2025 verschillende poetsgroepen in de buurt die de stenen zichtbaar houden en laten blinken ter nagedachtenis van de nazislachtoffers in de buurt.

Tot slot

In 2024 lopen buurtbewoners stil mee met duizenden in de vrouwenvredeswandeling van de Dam naar het Museumplein voor vrede in het Midden-Oosten.

Thema: Excursies

Naast de gesprekken met ooggetuigen en nabestaanden en naast de speurtochten door de buurt naar monumenten van 'Herinneren en Herdenken' hebben we ook excursies ondernomen:

1. Kindermuseum in het Joods Historisch museum (2023)

Onderweg komen we langs het Nationaal Holocaust Namen-monument ter herinnering aan de meer dan 100.000 slachtoffers die nooit een graf kregen. Hier staan hun namen op de stenen muren vermeld. En we komen langs het beeld van de Dokwerker waar de Februaristaking elk jaar wordt herdacht. Een staking van arbeiders als protest tegen de Duitsers die de Joden wegvoerden per trein.

In het Joods Historisch (kinder) Mu-

seum leren de jongeren over alles wat belangrijk is voor een Joodse familie. Ze mogen hun eigen broodje-zonder-melk bakken (galletjes), knutselen op zolder een Mesusah in elkaar en ze leren over de Thora, de Joodse bijbel. Met een 3D-bril op beleven de kinderen een wereld waarin het gebod uit de Thora "Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet" leidend is.

2. Het Verzetsmuseum (2022 en 2024)

Hier zijn we een aantal keren geweest. We lopen daar door vier "huizen", vier verhalen:

Jan is 7 jaar als de oorlog begint. Hij hielp zijn vader om een Engelse piloot in veiligheid te brengen. Vriendjes mogen niet komen spelen. Te gevaarlijk voor de vele onderduikers. Jans vader wordt toch verraden en opgepakt. Jan

moet daarom onderduiken. Gelukkig wordt zijn vader bevrijd.

Eva is bijna 11 jaar en is Joods. Haar ouders zijn naar Nederland gevlucht vanwege Hitler. Maar hun leven wordt hier ook moeilijk; ze moeten een Jodenster dragen, Eva haat die ster! Ze moeten onderduiken. Maar ze worden verraden. Via kamp Westerbork worden ze naar Auschwitz gebracht, ver weg in Polen.

Henk is 8 jaar. Zijn Joodse vriend Sally moet van de Duitsers naar Amsterdam verhuizen. Zijn broers moeten onderduiken. Henk heeft erge honger gehad. Moeder maakte wel bloembollentaart... Bah!

Nelly is 14 jaar. Zij vindt het best fijn dat de Duitsers de baas zijn in Nederland. Haar vader verkoopt de NSB-

krant, die heet *Volk en Vaderland*. Hij is een echte Hitler-fan. Ze worden na de oorlog gevangengezet. Dat begrijpt Nelly niet. Wat deden ze fout?

Tenslotte: In het museum vind je ook terug hoe het verder is gegaan met Henk, Eva, Nelly en Jan. Echt, het is heel erg de moeite waard om hier zelf eens alle verhalen te zien, te horen en te lezen. Een aanrader!

3. Het Anne Frank Huis (2023)

Met jongeren en ouders bezoeken we Het Anne Frank Huis. De beschrijving hiervan vind je terug in de samenvatting van het boekje van 2023; dat jaar stond heel veel van wat de jongeren meemaakten in het teken van Anne Frank.

Thema: Olympisch Stadion

De avondklok is ingesteld. Er zijn veel beperkingen. Toch gaan we op zoek naar verhalen in de buurt. En die vinden we. *Carla de Groot*, één van de directeurs van het Olympisch Stadion legde voor ons de verbinding tussen oorlog en sport. En nodigt ons uit.

Rondleidingen

Van alle kanten spoeden jongeren zich naar het Olympisch Stadion. Er wacht een rondleiding en een partijtje voetbal. Carla vertelt over de Olympische Spelen en het doel ervan: Verbinden en Vrien-

den worden. Dat herkennen de jongeren: tijdens een wedstrijd sta je tegenover elkaar, maar daarna ben je vrienden!

En dan wandelen we langs stille getuigen rond het stadion. Het ongemakkelijke beeld van de man met die uitgestoken arm. En het beeld van een Griekse god, waarbij jaarlijks op 4 mei speciaal de omgekomen sporters in de Tweede Wereldoorlog worden herdacht. De toren met de schaal voor het Olympisch vuur. En aan de achterkant van het Stadion de bijzondere eikenbomen met de Olympische ringen: de vrouwenzwemploeg won goud in 1936. De absolute super-afsluiter was een partijtje voetbal op het stadiongras. We

weten nog steeds niet wie er nou eigenlijk gewonnen heeft.

Bij een andere rondleiding bleek er nog meer te vertellen: er waren onderduikers tijdens de oorlog. Verstopt achter de ringen. Zij hebben allemaal de oorlog overleefd. Ook was er een

schaatsbaan gemaakt in de winter. Bij de Nederlandse Kampioenschappen zijn heel veel mannen gered, door juist de wedstrijd af te gelasten. De Duitsers waren van plan hen allemaal op te pakken. Dat ging dus gelukkig niet door! En er waren veel voetbalwedstrijden. In 1944 werden hier de Volewijckers Nederlands kampioen, de enige keer in hun bestaan.

Sportherdenking

Het beeld van Prometheus is de plek waar de sportherdenking elk jaar plaatsvindt. Bij ons bezoek in 2021 stonden de Invictus Games centraal. Spelen voor militairen die gewond zijn geraakt in de oorlog. Later die week vindt er nog een gesprek plaats tussen de jongeren en een aantal deelnemers. Zij ver-

telden hoe sport hen helpt ondanks hun handicap toch door te gaan met hun leven. Voor de jongeren zelf is sport ook belangrijk. Eigenlijk is dat het enige wat ze in deze rare coronatijd kunnen doen. Ze doen het overal in de buurt en het helpt!

In 2024 stonden de zwemmers centraal. Dus werd er ook stil gestaan bij de 'gouden' vrouwenploeg en bij Rie Mastenbroek die drie gouden medailles won. Maar natuurlijk vooral bij de zwemmers die omkwamen.

In het coronajaar 2021 vond ook de Vrijheidsmaaltijd in het Olympisch Stadion plaats. Buiten op het grasveld. Wat gebeuren er toch mooie dingen als je je laat leiden door "te doen wat wèl kan!"

VRIJHEIDSVERHALEN

Verhalen over vrijheid
van bewoners uit
de Olympiabuurt

Interviews door
de mediagroep van Combini

April-mei 2016

Vrijheidsverhalen

Vrijheidsverhalen

Herdenken en Herinneren Stadionbuurt | 2018

Vrijheidsverhalen

Vrijheid
verast

Algemeen
kiesrecht
Onafhankelijkheid

Buurtproject
Herdenken &
Herinneren
Stadionbuurt
2019

Vrijheidsverhalen

Buurtproject Herdenken & Herinneren
Stadionbuurt 2020

2021
MEI

Herdenken en Herinneren
in de Stadionbuurt 2021

Vrijheidsverhalen
Herdenken en Herinneren
in de Stadionbuurt

2023

Vrijheidsverhalen
Herdenken en Herinneren
in de Stadionbuurt 2022

Vrijheidsverhalen
Herdenken en Herinneren
in de Stadionbuurt 2024